

Курсова робота
Аналіз ліквідності підприємства

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Теоретичні основи аналізу ліквідності підприємства	7
1.1. Зміст фінансового аналізу підприємства	7
1.2 Сутність та завдання аналізу ліквідності підприємства.....	11
Висновки.....	18
2. Аналіз ліквідності підприємства	20
2.1. Аналіз фінансової стійкості підприємства.....	20
2.2. Аналіз ефективності використання основного та оборотного капіталу підприємства.....	24
2.3 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	31
2.4.Аналіз прибутку та рентабельності підприємства.....	33
Висновки.....	37
Список використаної літератури.....	39
Додатки.....	42

Вступ

У сучасних умовах кожне підприємство повинно чітко орієнтуватись у складному лабіринті ринкових відносин, правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів.

Фінансовий стан - це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю. Основні фактори, що визначають фінансовий стан, - це, по-перше, виконання фінансового плану і поповнення в міру потреби власного оборотного капіталу за рахунок прибутку і, по-друге, швидкість оборотності оборотних коштів. Сигнальним показником, в якому проявляється фінансовий стан, є платоспроможність підприємства, тобто його здатність своєчасно задовольняти платіжні вимоги постачальників сировини, матеріалів, техніки згідно з господарськими угодами, повертати банківські кредити, проводити оплату праці персоналу, вносити платежі в бюджет.

В умовах становлення ринкових відносин кожен суб'єкт господарювання повинен володіти достовірною інформацією про фінансову стійкість та платоспроможність як власного підприємства, так і своїх партнерів. Оцінка фінансової стійкості дозволяє зовнішнім суб'єктам аналізу (банкам, партнерам по договірних відносинах, контролюючим органам) визначити фінансові можливості підприємства на перспективу, дати оцінку фінансовій незалежності від зовнішніх джерел, скласти в загальній формі прогноз майбутнього фінансового стану.

Головною метою аналізу фінансового стану є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук резервів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

При цьому першочерговими завданнями аналізу є:

- загальна оцінка фінансового стану та чинників, що його зумовлюють;
- вивчення відповідності між коштами та джерелами, раціональності їх розміщення та ефективності використання;
- визначення причинно-наслідкових зв'язків між різними показниками виробничої, комерційної та фінансової діяльності і на основі цього оцінка виконання плану щодо надходження фінансових ресурсів та їх використання з позицій зміцнення фінансового стану підприємства;
- дотримання фінансової, розрахункової та кредитної дисципліни;
- визначення ліквідності та фінансової стабільності підприємства;
- прогнозування можливих фінансових результатів, економічної рентабельності, виходячи з реальних умов господарської діяльності й наявності власних і залучених коштів, розробка моделей фінансового стану при різних варіантах використання ресурсів;
- розробка конкретних заходів, спрямованих на більш ефективне використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства.

Це коло завдань визначається керівниками підприємств і вирішується внутрішнім аналізом.

Теоретичною основою проведення аналізу ліквідності підприємства є матеріали фундаментальних наукових досліджень у галузі теорії менеджменту та фінансового аналізу, праці вітчизняних (Альохін Б.І, Бланк І.А, Міркін В., Шеремет А., Балабанов І.Т., Стоянова О.С.) та закордонних вчених (Л.Фішер, Е.Дж.Долан, Роберт Н. Холт, К.Р.Макконелл, Дж.М.Кейнс, Р.А.Хоген та ін.) з дослідної тематики, закони, нормативні акти, також методичні матеріали, які регламентують фінансову діяльність господарюючих суб'єктів на українському ринку.

Інформаційну базу дослідження складає бухгалтерська і статистична звітність підприємства.

1. Теоретичні основи аналізу ліквідності підприємства

1.1. Зміст фінансового аналізу підприємства

Зміст фінансового аналізу складається з визначення конкретного завдання аналізу певних процесів або явищ господарсько-фінансової діяльності підприємства; комплексної їх оцінки у взаємозв'язку, взаємозалежності та взаємозумовленості; дослідження причин та наслідків цих зв'язків; обчислення величини впливу чинників на кінцевий результатний показник; визначення пріоритетних напрямів розвитку; оцінки обґрунтованості й дієвості механізму реалізації управлінських рішень.

Фінансовий аналіз як наука - це система спеціальних знань, що шляхом розчленування цілого на складові і виділення окремих сторін, властивостей, зв'язків спрямована на дослідження економічних явищ та процесів у їх взаємозв'язку і взаємозумовленості, яка формується під впливом об'єктивних економічних законів з науковим обґрунтуванням завдань та договірних зобов'язань, оцінкою їх виконання, визначенням величини дії позитивних і негативних чинників, невикористаних резервів і розробкою пропозицій щодо вироблення оптимальних управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності виробництва.

Як і кожна наука, економічний аналіз має свій предмет вивчення. Необхідно зазначити, що ще до теперішнього часу в спеціальній літературі з фінансового аналізу немає однозначного визначення предмета аналізу. На думку більшості сучасних авторів, предметом фінансового аналізу є причини утворення та зміни результатів господарської діяльності. Це визначення ґрунтується на тому, що розкрити суть економічних явищ і завдяки цьому дати об'єктивну оцінку досягнутим результатам, виявити резерви підвищення ефективності виробництва, обґрунтувати управлінські рішення та дати прогноз на майбутнє можна лише після пізнання причинно-наслідкових зв'язків у господарській діяльності підприємств.

Звідси предметом фінансового аналізу є причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ та процесів господарської діяльності підприємств у їх взаємодії.

Головною метою аналізу фінансового стану є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук резервів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

При цьому першочерговими завданнями аналізу є:

- загальна оцінка фінансового стану та чинників, що його зумовлюють;
- вивчення відповідності між коштами та джерелами, раціональності їх розміщення та ефективності використання;
- визначення причинно-наслідкових зв'язків між різними показниками виробничої, комерційної та фінансової діяльності і на основі цього оцінка виконання плану щодо надходження фінансових ресурсів та їх використання з позицій зміцнення фінансового стану підприємства;
- дотримання фінансової, розрахункової та кредитної дисципліни;
- визначення ліквідності та фінансової стабільності підприємства;
- прогнозування можливих фінансових результатів, економічної рентабельності, виходячи з реальних умов господарської діяльності й наявності власних і залучених коштів, розробка моделей фінансового стану при різних варіантах використання ресурсів;
- розробка конкретних заходів, спрямованих на більш ефективне використання фінансових ресурсів і зміцнення фінансового стану підприємства.

Це коло завдань визначається керівниками підприємств і вирішується внутрішнім аналізом.

Для оцінки фінансового стану підприємства використовується система показників, яка характеризує зміни:

- структури капіталу за його розміщенням та джерелами утворення;
- ефективності використання капіталу;
- платоспроможності та кредитоспроможності підприємства;

- фінансової стійкості;
- рівня прибутковості (рентабельності) підприємства.

Для аналізу фінансового стану підприємства використовуються внутрішні і зовнішні джерела інформації.

До внутрішніх джерел інформації відносять звітний бухгалтерський баланс підприємства (форма № 1), звіт про фінансові результати діяльності (форма № 2), звіт про фінансово-майновий стан (форма № 3), пояснювальна записка до річного звіту, дані бухгалтерського обліку.

Зовнішні дані - це матеріали преси, фінансові довідники, висновки аудиторських фірм тощо.

Основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану підприємства є бухгалтерський баланс. Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку, затвердженого Міністерством фінансів України 31.03.99 р., № 87.

У балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Витрати на придбання та створення активу, які, відповідно до пункту 10 цього Положення (стандарту), не можуть бути відображені в балансі, включаються до складу витрат звітного періоду у звіті про фінансові результати.

Зобов'язання відображається в балансі, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення.

Власний капітал відображається в балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які призводять до його зміни.

В об'єктивній оцінці фінансового стану зацікавлені всі користувачі бухгалтерської (фінансової) звітності, які в Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку об'єднані в три основні групи:

- особи, які безпосередньо займаються бізнесом на даному підприємстві;

- особи, які не працюють на підприємстві, але мають пряму фінансову зацікавленість у даному бізнесі (наприклад, власники акцій);
- особи, які мають непряму фінансову зацікавленість у даному бізнесі (податкові служби; фондові біржі, які займаються купівлею-продажем цінних паперів; органи, які контролюють ціни, експорт та імпорт; профспілки; преса та ін.).

Залежно від інформаційного забезпечення та поділу на різні групи користувачів у вивченні окремих питань аналізу фінансового стану останній поділяється на внутрішньогосподарський та зовнішній.

Внутрішньогосподарський аналіз виконується для керівників підприємства, а також їхніх функціональних і лінійних підрозділів.

Результати цього аналізу використовуються для планування, контролю та прогнозування фінансового стану підприємства. Його мета - встановлювати планомірне надходження грошових коштів і розмістити власні та позичені кошти таким чином, щоб забезпечити нормальне функціонування підприємства, одержання максимального прибутку і запобігти банкрутству.

Як зовнішній, так і внутрішньогосподарський аналіз фінансового стану прийнято класифікувати за різними ознаками (Рис. 1).

У процесі проведення аналітичної роботи слід вміло поєднувати різні види аналізу, що забезпечує підвищення її ефективності.

Рис. 33. Класифікація видів аналізу фінансового стану підприємства

Рисунок 1. Класифікація видів аналізу фінансового стану підприємства

1.2 Сутність та завдання аналізу ліквідності підприємства

В умовах ринкових відносин питанню платоспроможності суб'єктів господарської діяльності приділяється особлива увага.

Керівники підприємств повинні мати достовірну інформацію про наявність коштів, необхідних для розрахунків із заробітної плати з персоналом, за платежами в бюджет з фінансовими органами, за позиками з установами банків, за товарно-матеріальні цінності з постачальниками. Така інформація потрібна і для прогнозування фінансової діяльності на майбутнє.

В оцінці платоспроможності зацікавлені й підприємства-партнери, які надають комерційний кредит або вирішують питання про відстрочення платежів, й установи банків при визначенні кредитоспроможності позичальників.

Під платоспроможністю розуміють наявність у підприємства коштів для погашення ним у встановлений термін і в повному обсязі своїх боргових зобов'язань, які випливають із кредитних та інших операцій грошового характеру. Показником платоспроможності підприємства на визначену дату є відсутність прострочених боргів банку, бюджету, постачальникам,

робітникам та службовцям. Оцінка платоспроможності проводиться на основі характеристики ліквідності поточних активів.

Ліквідність активів - це величина, зворотна ліквідності балансу за часом перетворення активів у грошові кошти. Що менше необхідно часу для перетворення того чи іншого активу в грошову форму, то вища його ліквідність.

Цей показник свідчить про те, як швидко підприємство може продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань.

Поняття платоспроможності та ліквідності за своїм змістом дуже близькі, але ліквідність більш містке поняття, оскільки від ліквідності балансу залежить платоспроможність. Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за ступенем їх ліквідності і розміщених у порядку зменшення ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, згрупованими за термінами їх погашення і розміщеними в порядку зростання термінів.

Ліквідність балансу, або платоспроможність, забезпечується в тому разі, коли менш ліквідні активи покриваються відносно стійкими пасивами, а короткостроковим борговим зобов'язанням відповідає найбільш ліквідна частина активів.

Ліквідність характеризує не лише поточний стан розрахунків, а й їх перспективу.

Важливість ліквідності краще за все можна усвідомити лише тоді, коли оцінюються можливі результати недостатньої спроможності підприємства покрити свої короткострокові зобов'язання.

Розрізняють кілька ступенів ліквідності, зокрема - недостатню ліквідність та високий рівень недостачі ліквідності.

Недостатня ліквідність означає, що підприємство не в змозі скористатися перевагами надання йому знижок і вигідними комерційними можливостями. На цьому рівні недостатня ліквідність означає, що керівництво підприємства не має свободи вибору і це обмежує його дії.

Високий рівень недостачі ліквідності означає, що підприємство неспроможне погасити свої поточні борги і зобов'язання. Це може спричинити його неплатоспроможність і навіть банкрутство.

Для власників підприємства недостатня ліквідність може означати зменшення прибутковості, втрату контролю, часткову або повну втрату вкладень капіталу.

Для кредиторів такий стан ліквідності в боржника може означати затримку в сплаті відсотків та основної суми боргу або часткову чи повну втрату позичених коштів. Стан ліквідності підприємства може вплинути на його взаємовідносини з партнерами, оскільки підприємство може бути неспроможним виконувати умови контрактів, а це, у свою чергу, призводить до втрат зв'язків підприємства з постачальниками. Ось чому аналізу ліквідності приділяється така велика увага.

Залежно від того, які зобов'язання підприємства приймають у розрахунок, розрізняють короткострокову і довгострокову платоспроможність.

Оцінка платоспроможності проводиться за даними балансу на основі розрахунку таких показників:

- розміру власного оборотного капіталу;
- коефіцієнтів ліквідності;
- співвідношення позикового та власного капіталу;
- коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів;
- коефіцієнта забезпеченості процентів за кредитами.

У складі показників ліквідності розрізняють:

- коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності;
- коефіцієнт поточної ліквідності (проміжний коефіцієнт покриття);
- коефіцієнт загальної ліквідності.

Розраховуючи всі ці показники, до уваги беруть один і той же знаменник - короткострокові зобов'язання: короткострокові кредити, позики,

не погашені в строк, короткострокові позикові кошти та кредиторську заборгованість (III розділ пасиву балансу).

Розглянемо кожний з цих показників.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кабс. лікв.) - це відношення найбільш ліквідної частини оборотних коштів грошових коштів та короткострокових фінансових вкладень (швидкоореалізовуваних цінних паперів) до поточних зобов'язань.

Він показує, яка частина поточної заборгованості може бути погашена за необхідності негайно. Його значення вважається теоретично достатнім, якщо воно перевищує 0,2 - 0,3 %. Тобто якщо підприємство на даний момент може на 20 - 30 % погасити всі свої борги, то його платоспроможність вважається нормальною.

Коефіцієнт поточної ліквідності (Кп.л.) - це відношення грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, коштів, вкладених у дебіторську заборгованість, строк оплати якої не настав, та готової продукції до поточних зобов'язань (короткострокової заборгованості)

Теоретично виправдана оцінка цього коефіцієнта - 0,7 - 0,8, хоча світова практика і допускає значення 1,0.

Деякі фахівці рекомендують обчислювати коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшв.л.) як відношення величини поточних активів мінус запаси і незавершене виробництво (Нзв.) до величини поточних зобов'язань.

Бажано, щоб цей показник дорівнював одиниці. Оскільки на практиці це буває нечасто, можна задовольнитися його значенням 0,8 - 0,9.

Слід враховувати, що достовірність висновків за результатами розрахунків цього коефіцієнта значною мірою залежить від «якості» дебіторської заборгованості (термін її виникнення, фінансового стану боржників та інше). Значна питома вага сумнівної дебіторської заборгованості може створити загрозу фінансовій стійкості підприємства.

Найбільш узагальнюючим показником платоспроможності є коефіцієнт загальної ліквідності.

Коефіцієнт загальної ліквідності (Кз.л.) - це відношення оборотного капіталу (II розділ активу балансу) до поточних зобов'язань (короткострокової заборгованості).

Він дозволяє встановити, у скільки разів поточні активи покривають короткострокові зобов'язання. Нормальним значенням для цього показника вважається 2-3. Це означає, що на кожен гривню короткострокових зобов'язань повинно припадати не менше ніж дві гривні ліквідних коштів. Деякі фахівці вважають задовільним значення коефіцієнта 1,5-2,0.

Для того, щоб висновки за результатами аналізу платоспроможності були адекватними і щоб можна було інтерпретувати одержані коефіцієнти, необхідно фактичні значення коефіцієнтів платоспроможності аналізованого підприємства за звітний рік порівняти з фактичними значеннями їх:

- за минулий рік, а також за кілька попередніх років;
- з нормативами, які прийняті підприємством;
- з показниками платоспроможності підприємств-конкурентів;
- з галузевими показниками.

Для внутрішньої оцінки фінансового стану підприємства важливим є оперативний аналіз поточної платоспроможності. Він здійснюється за допомогою платіжного календаря, в якому, з одного боку, підраховуються очікувані надходження коштів за всіма напрямками, а з іншого - спроможність підприємства своєчасно і повністю виконувати всі свої зобов'язання.

Платіжний календар, як правило, розробляється на місяць з розбивкою на декади або тижні. Для його складання використовують:

- матеріали щодо випуску й реалізації продукції (робіт, послуг);
- кошториси витрат на виробництво;
- договори на поставку матеріальних ресурсів;
- строки виплати заробітної плати, премій (узгоджені відповідно до чинного законодавства);
- узгоджені з податковою інспекцією строки внесення платежів до державного бюджету та позабюджетних державних фондів;

- кредитні угоди з банками в частині строків одержання та повернення кредитів і сплати процентів за користування ними;
- дані бухгалтерського обліку про стан дебіторської та кредиторської заборгованості;
- витяги з банківських рахунків;
- оперативні дані відділів постачання, збуту, інших підрозділів про надходження коштів на підприємство у відповідні строки або потребу в коштах, яка виникає в даний період. Балансуючою величиною при складанні платіжного календаря є залишок (сальдо) розрахункового рахунку в банку, оскільки саме стан цього рахунку визначає на кожний даний момент платоспроможність підприємства, або від'ємна величина, що утворюється в разі недостачі поточних надходжень коштів для покриття очікуваних платежів.

Незбалансованість платіжного календаря спонукає підприємство негайно шукати резерви збільшення обсягу фінансових ресурсів як за рахунок прискорення відвантаження продукції, ліквідації недоліків у сфері розрахунків зі споживачами продукції, так і за рахунок зменшення (або тимчасового відкладення) певних витрат, налагодження партнерських відносин з комерційними банками. Якщо ж дані оперативного фінансового планування показують, що в той чи інший період підприємство забезпечує стале перевищення коштів над потребами в них, є сенс внести певну суму вільних грошей на банківський депозит, що приносить підприємству відповідний дохід. Наявність сталого значного сальдо грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства недоцільна.

Оцінка платоспроможності підприємства передбачає вивчення та аналіз причин фінансових ускладнень підприємства. Вивчається, як часто виникають неплатежі, тривалість прострочених боргів. Як правило, причинами неплатоспроможності бувають:

- невиконання плану з випуску та реалізації продукції;
- недотримання режиму економії, перевитрати по собівартості;

- недовиконання плану прибутків і як результат - нестача власних джерел самофінансування;
- високий процент оподаткування;
- відвернення коштів у наднормативні запаси сировини, матеріалів, готової продукції.

Висновки

При написанні курсової роботи з фінансового аналізу на тему “Аналіз ліквідності підприємства” можна зробити наступні висновки:

1.Зміст фінансового аналізу складається з визначення конкретного завдання аналізу певних процесів або явищ господарсько-фінансової діяльності підприємства; комплексної їх оцінки у взаємозв'язку, взаємозалежності та взаємозумовленості; дослідження причин та наслідків цих зв'язків; обчислення величини впливу чинників на кінцевий результатний показник; визначення пріоритетних напрямів розвитку; оцінки обґрунтованості й дієвості механізму реалізації управлінських рішень.

2.Для виконання завдань та досягнення мети фінансового аналізу необхідно дотримуватись таких принципів:

- системності
- науковості
- об'єктивності, точності
- конкретності
- дієвості й оперативності

3.Зміст фінансового аналізу складається з визначення конкретного завдання аналізу певних процесів або явищ господарсько-фінансової діяльності підприємства; комплексної їх оцінки у взаємозв'язку, взаємозалежності та взаємозумовленості; дослідження причин та наслідків цих зв'язків; обчислення величини впливу чинників на кінцевий результатний показник; визначення пріоритетних напрямів розвитку; оцінки обґрунтованості й дієвості механізму реалізації управлінських рішень.

4.Головною метою аналізу фінансового стану є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук резервів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

5.Для аналізу фінансового стану підприємства використовуються внутрішні і зовнішні джерела інформації.

До внутрішніх джерел інформації відносять звітний бухгалтерський баланс підприємства (форма № 1), звіт про фінансові результати діяльності (форма № 2), звіт про фінансово-майновий стан (форма № 3), пояснювальна записка до річного звіту, дані бухгалтерського обліку.

Зовнішні дані - це матеріали преси, фінансові довідники, висновки аудиторських фірм тощо.

б. Під платоспроможністю розуміють наявність у підприємства коштів для погашення ним у встановлений термін і в повному обсязі своїх боргових зобов'язань, які випливають із кредитних та інших операцій грошового характеру. Показником платоспроможності підприємства на визначену дату є відсутність прострочених боргів банку, бюджету, постачальникам, робітникам та службовцям. Оцінка платоспроможності проводиться на основі характеристики ліквідності поточних активів.

Ліквідність активів - це величина, зворотна ліквідності балансу за часом перетворення активів у грошові кошти. Що менше необхідно часу для перетворення того чи іншого активу в грошову форму, то вища його ліквідність. Цей показник свідчить про те, як швидко підприємство може продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань.

Поняття платоспроможності та ліквідності за своїм змістом дуже близькі, але ліквідність більш містке поняття, оскільки від ліквідності балансу залежить платоспроможність. Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за ступенем їх ліквідності і розміщених у порядку зменшення ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, згрупованими за термінами їх погашення і розміщеними в порядку зростання термінів.

2. Аналіз ліквідності підприємства

2.1. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Першим етапом оцінки фінансової стійкості підприємства є аналіз обсягу та структури майна підприємства. Майно підприємства відображається в активі балансу підприємства, його аналіз представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз обсягу, структури і динаміки майна підприємства

Показники	На початок періоду		На кінець періоду		Абсолютне відхилення по сумі, тис.грн.	Абсолютне відхилення по структурі,%
	тис.грн.	% до підсумку	тис.грн.	% до підсумку		
Майно-усього	12264	100,00	16601,4	100,00	4337,4	0,00
1. Необоротні активи	6588,75	53,72	10153,8	61,16	3565,05	7,44
1.1. Нематеріальні активи	787,5	6,42	837	5,04	49,5	-1,38
1.2. Основні засоби	2310	18,84	3339	20,11	1029	1,28
2. Оборотні активи	5544	45,21	6258,6	37,70	714,6	-7,51
2.1. Матеріальні оборотні засоби	3543,75	28,90	7550,55	45,48	4006,8	16,59
2.2. Дебіторська заборгованість	1475,25	12,03	2438,1	14,69	962,85	2,66
2.3. Грошові активи та їх еквіваленти	525	4,28	963,9	5,81	438,9	1,53

За даними цієї таблиці видно, що майно підприємства складається з необоротних та оборотних активів. Необоротні активи в структурі активів на початок періоду займали 53,72%, а на кінець періоду 61,16%, на кінець періоду їх обсяг збільшився на 3565,05 тис.грн. Необоротні активи підприємства складаються з нематеріальних активів та основних засобів.

Оборотні активи підприємства на початок періоду займали 45,21%, а на кінець періоду 37,7%, до їх складу включають матеріальні оборотні засоби (товарні запаси, виробничі запаси, готову продукцію, напівфабрикати), дебіторську заборгованість, грошові активи та їх еквіваленти.

Загальний обсяг майна підприємства на початок періоду становив 12264 тис.грн., а на кінець періоду він збільшився на 4337,4 тис.грн., і склав 16601,4 тис.грн.

Наступним кроком аналізу фінансової стійкості підприємства є оцінка обсягу, структури та динаміки основного капіталу підприємства (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз обсягу, структури і динаміки капіталу підприємства

Показники	На початок періоду		На кінець періоду		Абсолютне відхилення по сумі, тис.грн.	Абсолютне відхилення по структурі, %
	тис.грн.	% до підсумку	тис.грн.	% до підсумку		
Капітал підприємства	12264	100,00	16601,4	100,00	4337,4	0,00
1. Власний капітал	9980,25	81,38	11838,6	71,31	1858,35	-10,07
1.1. Власний оборотний капітал	4026,75	32,83	3519	21,20	-507,75	-11,64
2. Зобов'язання	2094,75	17,08	4449,6	26,80	2354,85	9,72
2.1. Довгострокові зобов'язання	577,5	4,71	1710	10,30	1132,5	5,59
2.2. Поточні зобов'язання	1517,25	12,37	2739,6	16,50	1222,35	4,13
2.2.1. Кредиторська заборгованість	992,25	8,09	1612,8	9,71	620,55	1,62

За даними таблиці 2.2, видно, що капітал підприємства складається з власного капіталу та зобов'язань підприємства. На початок періоду власний капітал займав 81,38% в загальному обсязі майна підприємства, а на кінець періоду 71,31%. Зобов'язання підприємства на початок періоду займали 17,08%, а на кінець періоду 26,8%. В свою чергу зобов'язання поділяються на довгострокові та поточні.

Найбільш важливим моментом при оцінці фінансової стійкості підприємства є розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості, а саме: коефіцієнта автономії, коефіцієнта фінансової стійкості, коефіцієнта фінансової залежності та інш.

Коефіцієнт автономії розраховується за наступною формулою:

$$Ka = \frac{BK}{BB}, \text{ де} \quad (1)$$

Ka- коефіцієнт автономії,

BK- власний капітал,

BB- валюта балансу.

Коефіцієнт фінансування розраховується за наступною формулою:

$$Kф = \frac{BK}{ЗК}, \text{ де} \quad (2)$$

Kф- коефіцієнт фінансування,

ЗК- залучений капітал.

Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності розраховується за наступною формулою:

$$Kдфн = \frac{(BB + ДЗК)}{BB}, \text{ де} \quad (3)$$

Kдфн- коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності,

ДЗК- довгостроково залучений капітал.

Коефіцієнт співвідношення довго- та короткотермінової заборгованості, який розраховується за формулою:

$$Kдкз = \frac{Зд}{ПЗ}, \text{ де} \quad (4)$$

Kдкз- коефіцієнт співвідношення довго- та короткотермінової заборгованості,

Зд- довгострокові зобов'язання,

ПЗ- поточні зобов'язання.

Коефіцієнт забезпеченості власними засобами, який розраховано за наступною формулою:

$$Kзвз = \frac{(BB - An)}{Kоб}, \text{ де} \quad (5)$$

Kзвз- коефіцієнт забезпеченості власними засобами,

An- необоротні активи,

K об-оборотні кошти.

Коефіцієнт маневрування власного капіталу, який розраховано за наступною формулою:

$$K_{\text{мвк}} = \frac{ВК_{\text{об}}}{ВК}, \text{ де} \quad (6)$$

$K_{\text{мвк}}$ - коефіцієнт маневрування власного капіталу,

$ВК_{\text{об}}$ - власний оборотний капітал.

Результати розрахунків представлено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз фінансової стійкості підприємства

Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення,%
1.Коефіцієнт автономії	0,81	0,71	-0,10	-12,37
2.Коефіцієнт фінансування	4,37	2,49	-1,88	-43,12
3.Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності	0,86	0,82	-0,04	-5,20
4.Коефіцієнт співвідношення довго-та короткострокової заборгованості	0,38	0,62	0,24	63,99
5.Коефіцієнт забезпеченості власними засобами	0,61	0,27	-0,34	-55,99
6.Коефіцієнт маневрування власного капіталу	0,34	0,14	-0,20	-58,12

За даними таблиці 2.3, можна зробити висновки про те, що коефіцієнт автономії як на початок року так і на кінець знаходився на досить високому рівні. На початок року його значення дорівнювало 0,81, а на кінець 0,71. (оптимальне значення=0,5). Коефіцієнт фінансування на початок року майже у 2 рази перевищував оптимальне значення (оптимальне значення =2), а на кінець року він наблизився до оптимального значення і склав 2,49.

Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності на початок року становив 0,86, а на кінець року-0,82. Коефіцієнт співвідношення довго - та короткострокової заборгованості на початок року становив 0,38, а на кінець року 0,62. Це свідчить про те, що поточні зобов'язання перевищують довгострокові.

На початок року підприємство було забезпечене власними засобами на 61%, а на кінець року на 27%. Коефіцієнт маневрування власного капіталу на підприємстві на початок періоду складав 0,34, а на кінець періоду 0,14.

2.2. Аналіз ефективності використання основного та оборотного капіталу підприємства

На першому етапі цього аналізу проведемо аналіз ефективності використання основних засобів підприємства, за допомогою розрахунку наступних коефіцієнтів:

1. Коефіцієнт зносу основних засобів, який розраховується за наступною формулою:

$$K_z = \frac{Z_{oz}}{BOZ_{п}}, \text{ де} \quad (7)$$

K_z - коефіцієнт зносу основних засобів,

Z -сума зносу основних засобів,

$BOZ_{п}$ - первісна вартість основних засобів.

2. Коефіцієнт придатності основних засобів, який розраховується за наступною формулою:

$$K_{п} = \frac{BOZ_z}{BOZ_{п}}, \text{ де} \quad (8)$$

$K_{п}$ - коефіцієнт придатності основних засобів,

BOZ_z - залишкова вартість основних засобів.

3. Коефіцієнт амортизації нематеріальних активів розраховується за формулою:

$$K_{ан} = \frac{Z_{на}}{ВНА_{п}}, \text{ де} \quad (9)$$

4. Коефіцієнт придатності нематеріальних активів, який розраховується за формулою:

$$K_{пр} = \frac{ВНА_z}{ВНА_{п}}, \text{ де} \quad (10)$$

Кпр- коефіцієнт придатності нематеріальних активів,

ВНАз- залишкова вартість нематеріальних активів,

ВНАп- первісна вартість нематеріальних активів.

5.Загальний коефіцієнт нагромадження амортизації, розраховується за формулою:

$$K_{\text{Н}} = \frac{З_{\text{оз}} + З_{\text{на}}}{\text{ВОЗп} + \text{ВНАп}} \quad (11)$$

6.Загальний коефіцієнт придатності операційних необоротних активів розраховується за формулою:

$$K_{\text{пр ноа}} = \frac{\text{ВОЗз} + \text{ВНАз}}{\text{ВОЗп} + \text{ВНАп}}, \quad (12)$$

Кпр ноа- загальний коефіцієнт придатності операційних необоротних активів.

Результати розрахунків представлено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз ефективності використання основного капіталу підприємства

Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення, %
1.Коефіцієнт зносу основних засобів	0,36	0,34	-0,02	-6,85
2.Коефіцієнт придатності основних засобів	0,64	0,66	0,02	3,89
3.Коефіцієнт амортизації нематеріальних активів	0,09	0,11	0,02	25,71
4.Коефіцієнт придатності нематеріальних активів	0,91	0,89	-0,02	-2,57
5.Загальний коефіцієнт нагромадження амортизації	0,31	0,30	-0,01	-2,48
6.Загальний коефіцієнт придатності операційних необоротних активів	0,69	0,70	0,01	1,11

За даними таблиці 2.4 видно, що на початок періоду основні фонди підприємства були зношені на 36%, а на кінець періоду на 34%, тобто зменшився на 2% за рахунок введення нового обладнання. Відповідно коефіцієнт придатності збільшився на 2%. Коефіцієнт придатності

нематеріальних активів на початок періоду складав 91%, а на кінець періоду 89%. Загальний коефіцієнт придатності необоротних активів на підприємстві на початок періоду складало 69%, а на кінець періоду 70%.

Наступним кроком є оцінка обсягу, структури та динаміки оборотного капіталу підприємства (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз обсягу, структури і динаміки оборотного капіталу підприємства

Показники	На початок періоду		На кінець періоду		Абсолютне відхилення сумі, тис.грн.	Абсолютне відхилення по структурі,%
	тис.грн.	% до підсумку	тис.грн.	% до підсумку		
Запаси:						
виробничі запаси	1050	18,94	1215	19,41	165	0,47
незавершене виробництво	26,25	0,47	162	2,59	135,75	2,11
готова продукція	52,5	0,95	210,6	3,36	158,1	2,42
Товари	2415	43,56	2727	43,57	312	0,01
Векселі одержані	393,75	7,10	432	6,90	38,25	-0,20
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	787,5	14,20	864	13,81	76,5	-0,40
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
з бюджетом	15,75	0,28	0	0,00	-15,75	-0,28
за виданими авансами	94,5	1,70	32,4	0,52	-62,1	-1,19
Інша поточна дебіторська заборгованість	52,5	0,95	10,8	0,17	-41,7	-0,77
Поточні фінансові інвестиції	131,25	2,37	54	0,86	-77,25	-1,50
Грошові кошти та їх еквіваленти:		0,00		0,00	0	0,00
в національній валюті	183,75	3,31	540	8,63	356,25	5,31
в іноземній валюті	315	5,68	10,8	0,17	-304,2	-5,51
Інші оборотні активи	26,25	0,47	0	0,00	-26,25	-0,47
Усього оборотних активів	5544	100,00	6258,6	100,00	714,6	0,00

За даними цієї таблиці видно, що у складі оборотних активів підприємства найбільшу частку займають товарні запаси (більше 43%), виробничі запаси (біля 19%) та дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги (біля 14%).

Наступним етапом аналізу є аналіз оборотності капіталу, який проводиться за допомогою наступних показників:

1. Коефіцієнт оборотності капіталу, розраховується за формулою:

$$K_{ок} = \frac{ВР}{K_{сер}}, \text{ де} \quad (13)$$

$K_{ок}$ - коефіцієнт оборотності капіталу,

$ВР$ - виторг від реалізації продукції,

$K_{сер}$ - середня величина капіталу.

$$K_{ок} = 2592 / ((12264 + 16601,4) / 2) = 0,18 \text{ разів за рік}$$

2. Період обороту всього капіталу

$$P_{о} = \frac{K_{сер} * Д}{ВР}, \text{ де} \quad (14)$$

$P_{о}$ - період обороту всього капіталу,

$Д$ - кількість днів у періоді.

$$P_{о} = (((12264 + 16601,4) / 2) * 365) / 2592 = 2032,38 \text{ днів}$$

3. Коефіцієнт оборотності власного капіталу

$$K_{овк} = \frac{ВР}{ВК_{сер}}, \text{ де} \quad (15)$$

$K_{овк}$ - коефіцієнт оборотності власного капіталу,

$ВК_{сер}$ - середня величина власного капіталу.

$$K_{овк} = 2592 / ((9980,25 + 11838,6) / 2) = 0,24$$

4. Період обороту власного капіталу

$$P_{овк} = \frac{ВК_{сер} * Д}{ВР} \quad (16)$$

$$P_{овк} = (((9980,25 + 11838,6) / 2) * 365) / 2592 = 1536,24 \text{ днів}$$

5. Коефіцієнт оборотності позикового капіталу

$$K_{опк} = \frac{ВР}{ПК_{сер}}, \text{ де} \quad (17)$$

$K_{опк}$ - коефіцієнт оборотності позикового капіталу,

$ПК_{сер}$ - середня величина позикового капіталу.

$$K_{опк} = 2592 / ((2283,75 + 4762,8) / 2) = 0,74$$

6.Період обороту позикового капіталу

$$\text{Попк} = \frac{\text{ПКсер} * \text{Д}}{\text{ВР}} \quad (18)$$

$$\text{Попк} = (((2283,75 + 4762,8) / 2) * 365) / 2592 = 496,14 \text{ днів}$$

7. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості

$$\text{Кокз} = \frac{\text{ВР}}{\text{КЗсер}} \quad (19)$$

$$\text{Кокз} = 2592 / ((992,25 + 921,6) / 2) = 2,71 \text{ рази}$$

8.Період оборотності кредиторської заборгованості

$$\text{Покз} = \frac{\text{КЗсер} * \text{Д}}{\text{ВР}} \quad (20)$$

$$\text{Покз} = (((992,25 + 921,6) / 2) * 365) / 2592 = 134,75 \text{ днів.}$$

Аналіз оборотності оборотних активів дає змогу судити про те, що коефіцієнт оборотності капіталу дорівнює 0,18, це означає, що за рік оборотні активи обернуться 0,18 раз. Період їх обороту дорівнює 2032,38 днів.

Оборотний власний капітал підприємства за рік обернеться 0,24 раз, період його обороту дорівнює 1536,24 днів.

Позиковий капітал обернеться 0,74 рази за рік, його період обороту дорівнює 496,14 дні.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості дорівнює 2,71 рази, а період обороту 134,75 днів.

Наступним кроком аналізу є аналіз оборотності обігових коштів. На цьому етапі аналізу необхідно проаналізувати оборотність обігових коштів підприємства та розрахувати вивільнення (залучення) обігових коштів у зв'язку зі зміною їх оборотності попереднього періоду. Середні залишки всіх обігових коштів за попередній період становили 3055 тис.грн., у тому числі матеріальних 2110 тис.грн.

Результати розрахунків представлено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Показники оборотності обігових коштів

Показники	За попередній період	За звітний період	Абсолютне відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %
1. Дохід від реалізації продукції, тис.грн.	1890,00	2592,00	702,00	37,14
2. Середні залишки всіх обігових коштів, тис.грн.	3055,00	5901,30	2846,30	93,17
у т.ч. матеріальних, тис.грн.	2110,00	3929,18	1819,18	86,22
3. Період обороту обігових коштів, днів	589,99	831,01	241,02	40,85
у т.ч. матеріальних	407,49	553,30	145,81	35,78
4. Коефіцієнт оборотності обігових коштів	0,62	0,44	-0,18	-29,00
у т.ч. матеріальних	0,90	0,66	-0,24	-26,35
5. Коефіцієнт закріплення обігових коштів	1,62	2,28	0,66	40,85
у т.ч. матеріальних	1,12	1,52	0,40	35,78
6. Вивільнення (-), залучення (+) обігових коштів у зв'язку із зміною їх оборотності порівняно з попереднім роком, тис.грн.		1711,59		
у т.ч. матеріальних		1035,46		

Грунтуючись на даних таблиці 2.6, можна зробити висновок про те, що період обороту обігових коштів за попередній період дорівнював 589,99 дні, а на кінець року він збільшився на 241,02 дні, відповідно період обороту матеріальних обігових коштів за попередній період дорівнював 407,49 дні., а на кінець періоду він збільшився на 35,78%. Аналогічні зміни відбулись з коефіцієнтом закріплення.

За звітний період відбулось додаткове залучення обігових коштів в обсязі 1711,59 тис.грн. у т.ч. матеріальних в обсязі 1035,46 тис.грн., у зв'язку із уповільненням його оборотності на 29%, (матеріальних 26,35%).

В процесі проведення аналізу оборотних коштів підприємства також слід проаналізувати дебіторську заборгованість. Аналіз обсягів, старуктури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства представлено в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства

Показники	На початок періоду		На кінець періоду		Відхилення	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	по сумі	по структурі
1. Дебіторська заборгованість						
за товари, роботи, послуги	787,5	82,87	864,0	95,24	76,50	12,37
за розрахунками з бюджетом	15,8	1,66	0,0	0,00	-15,75	-1,66
за виданими авансами	94,5	9,94	32,4	3,57	-62,10	-6,37
інша поточна дебіторська заборгованість	52,5	5,52	10,8	1,19	-41,70	-4,33
Усього дебіторської заборгованості	950,3	100,00	907,2	100,00	-43,05	0,00
2. Поточні активи	12264,0		16601,4		4337,40	0,00
3. Частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі поточних активів, %		7,75		5,46		-2,28

У складі дебіторської заборгованості найбільшу питому вагу займає заборгованість за товари, роботи та послуги, найменша частка приходить на дебіторську заборгованість по розрахункам з бюджетом. На початок періоду частка дебіторської заборгованості в загальному обсязі поточних активів підприємства складала 7,75%, а на кінець періоду вона зменшилась на 2,28% і дорівнювала 5,46%.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості розраховується за формулою:

$$\text{Кодз} = \frac{\text{ВР}}{\text{Дзсер}}, \text{ де} \quad (21)$$

Кодз- коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості,

Дзсер- середні залишки дебіторської заборгованості.

$$\text{Кодз} = 2592 / ((950,3 + 907,2) / 2) = 2,79 \text{ рази}$$

Тривалість періоду погашення дебіторської заборгованості розраховується за наступною формулою:

$$\text{Тпдз} = \frac{\text{Дзсер} * \text{Д}}{\text{ВР}} \quad (22)$$

$$\text{Тпдз} = (((950,3 + 907,2) / 2) * 365) / 2592 = 130,78 \text{ дні}$$

Відношення середньої величини дебіторської заборгованості до доходу

$$\text{від реалізації} = \frac{\text{ДЗсер}}{\text{ВР}} \quad (23)$$

$$((950,3+907,2)/2)/2592 = 0,36$$

За даними розрахунками видно, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості дорівнює 2,79, а тривалість періоду її погашення 130,78 днів. В обсязі доходу від реалізації дебіторська заборгованість займає 36%.

2.3 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

В процесі аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства необхідно розрахувати наступні показники:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності,
- проміжний коефіцієнт ліквідності,
- загальний коефіцієнт ліквідності,
- коефіцієнт відновлення платоспроможності,
- коефіцієнт втрати платоспроможності.

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який розраховується за формулою:

$$\text{Кал} = \frac{\text{ГК} + \text{КФВ}}{\text{ПЗ}}, \text{ де} \quad (24)$$

Кал- коефіцієнт абсолютної ліквідності,

ГК- грошові кошти,

КФВ- короткострокові фінансові вкладення,

ПЗ- поточні зобов'язання

2. Проміжний коефіцієнт ліквідності визначається за формулою:

$$\text{Кпл} = \frac{\text{ГК} + \text{ПФІ} + \text{ДЗ} + \text{ГП}}{\text{ПЗ}}, \text{ де} \quad (25)$$

Кпл- проміжний коефіцієнт ліквідності,

ПФІ- поточні фінансові інвестиції,

ДЗ- дебіторська заборгованість, термін оплати якої не настав,
ГП- готова продукція.

3. Загальний коефіцієнт ліквідності, що розраховується за формулою:

$$K_{зл} = \frac{КОБ}{ПЗ}, \text{ де} \quad (26)$$

Кзл- загальний коефіцієнт ліквідності,

КОБ- оборотний капітал.

4. Коефіцієнт відновлення платоспроможності визначається за наступною формулою:

$$K_{вп} = (K_{пл}(кін) + \frac{T_{вп}}{T} * K_{пл}(кін) - K_{пл}(поч)) / 2, \text{ де} \quad (27)$$

Квп- коефіцієнт відновлення платоспроможності,

Кпл(кін)- коефіцієнт поточної ліквідності на кінець періоду,

Tвп- період відновлення платоспроможності,

T- тривалість періоду,

Кпл(поч)- коефіцієнт поточної ліквідності на початок періоду.

5. Коефіцієнт втрати платоспроможності, розраховується за формулою:

$$K_{втп} = (K_{пл}(кін) + \frac{T_{втп}}{T} * K_{пл}(кін) - K_{пл}(поч)) / 2, \text{ де} \quad (28)$$

Квтп- коефіцієнт втрати платоспроможності,

Tвтп- період втрати платоспроможності.

Результати розрахунків представлено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,35	0,20	-0,14
2. Проміжний коефіцієнт ліквідності	1,32	0,78	-0,54
3. Загальний коефіцієнт ліквідності	3,65	2,28	-1,37
4. Коефіцієнт відновлення платоспроможності		0,26	
5. Коефіцієнт втрати платоспроможності		0,32	

В таблиці 2.8 представлено аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Так, на початок року коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок року дорівнював 0,35, а на кінець року 0,2. Отриманий результат свідчить про нормальний фінансовий стан підприємства, тому що його результат знаходиться в оптимальних межах.

Проміжний коефіцієнт ліквідності на початок року дорівнював 1,32, а на кінець періоду 0,78, загальний коефіцієнт ліквідності на початок року становив 3,65, а на кінець року 2,28. Як видно з таблиці усі ці показники на кінець року зменшились, що свідчить про погіршення фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт відновлення платоспроможності дорівнює 0,26, а коефіцієнт втрати платоспроможності 0,32.

2.4. Аналіз прибутку та рентабельності підприємства

На першому етапі аналізу прибутку та рентабельності підприємства необхідно дослідити динаміку фінансових результатів діяльності підприємства (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	За попередній період	За звітний період	Абсолютне відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, %
Валовий прибуток	420,00	729,00	309,00	73,57
Прибуток від операційної діяльності	273,00	567,00	294,00	107,69
Прибуток від неопераційної діяльності	42,00	16,20	-25,80	-61,43
Прибуток від звичайної діяльності	202,13	415,80	213,68	105,71
Чистий прибуток	220,50	405,00	184,50	83,67

За даними таблиці 2.9 видно, що у попередньому періоді валовий прибуток підприємства дорівнював 420 тис.грн., а у звітному 729 тис.грн., прибуток від операційної діяльності у попередньому періоді дорівнював 273

тис.грн., а у звітному періоді його обсяг збільшився на 294 тис.грн. Прибуток від неопераційної діяльності у попередньому періоді дорівнював 42 тис.грн., а у звітному періоді 16,2 тис.грн. Чистий прибуток підприємства у попередньому періоді дорівнював 220,5 тис.грн., а у звітному періоді 405 тис.грн.

Аналіз рентабельності передбачає розрахунок наступних показників рентабельності:

1.Рентабельність активів

$$R_a = \frac{\text{ЧП}}{A} * 100, \text{ де} \quad (29)$$

R_a - рентабельність активів,

ЧП- чистий прибуток,

A -активи підприємства.

$$R_a = (405 * 100) / ((12264 + 16601,4) / 2) = 2,81\%$$

2.Рентабельність оборотних активів

$$R_{обА} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ОбА}} * 100, \text{ де} \quad (30)$$

$R_{обА}$ -рентабельність оборотних активів,

ОбА- оборотні активи підприємства.

$$R_{обА} = (405 * 100) / ((5544 + 6258,6) / 2) = 6,86\%$$

3.Рентабельність власного капіталу

$$R_{вк} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} * 100, \quad (31)$$

$R_{вк}$ - рентабельність власного капіталу,

ВК- власний капітал підприємства.

$$R_{вк} = (405 * 100) / ((9980,25 + 11838,6) / 2) = 3,71\%$$

4.Рентабельність реалізації продукції

$$R_p = \frac{\text{ОП}}{\text{ОР}} * 100, \quad (32)$$

R_p - рентабельність реалізації продукції,

ОП- прибуток від операційної діяльності,

Обсяг реалізованої продукції.

$$Pp(пп) = (273/1890) * 100 = 14,44\%$$

$$Pp(зп) = (567/2592) * 100 = 21,88\%$$

Зміна рентабельності за рахунок збільшення доходу розраховується наступним чином:

$$\Delta P_d = (P_{баз}/D_{зв}) - (P_{баз}/D_{баз}) * 100\% \quad (33)$$

Зміна рентабельності за рахунок збільшення прибутку розраховується наступним чином:

$$\Delta P_p = (P_{зв} - P_{баз}) / D_{зв} \quad (34)$$

$P_{баз}$ - прибуток базисного (попереднього) періоду,

$P_{зв}$ - прибуток звітнього періоду,

$D_{баз}$ - доход базисного (попереднього) періоду,

$D_{зв}$ - доход звітнього періоду.

Таблиця 2.10

Факторний аналіз зміни рентабельності підприємства

Показники	За попередній період	За звітний період	Відхилення абсолютне
Дохів (виручка) від реалізації продукції	1890	2592	702
Фінансові результати від операційної діяльності	273	567	294
Рентабельність реалізації продукції	14,44	21,88	7,43
Зміна рентабельності за рахунок зміни доходу		-3,91	-3,87
Зміна рентабельності за рахунок зміни прибутку		11,34	11,23
Загальна зміна рентабельності		7,43	

Рентабельність активів підприємства у звітному періоді дорівнювала 2,81%, рентабельність оборотних активів 6,86%, рентабельність власного капіталу 3,71%. Рентабельність реалізації продукції можна розрахувати за попередній та звітний періоди.

Отже, у попередньому періоді рентабельність реалізації продукції дорівнювала 14,44%, а у звітному періоді 21,88%. Тобто вона збільшилася на 7,43%. Це збільшення відбулось в результаті наступних змін: за рахунок

зміни доходу, рентабельність продукції зменшилась на 3,91%, а за рахунок зміни прибутку рентабельність збільшилась на 11,34%.

Таблиця 2.11

Аналіз прибутковості підприємства

Статті	За попередній період	За звітний період	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення,%
Дохід (виручка) від реалізації продукції	1890,00	2592,00	702,00	37,14
Прибуток від операційної діяльності	273,00	567,00	294,00	107,69
Витрати на реалізацію продукції	152,25	189,00	36,75	24,14
Дохід/Витрати	12,41	13,71	1,30	10,48
Прибуток/Витрати	1,79	3,00	1,21	67,31

В таблиці 2.11 представлено аналіз прибутковості операційної діяльності підприємства, з якої ми бачимо, що показник “дохід/витрати” у попередньому періоді становив 12,41, а у звітному періоді 13,71, тобто збільшився на 10,48%. Показник “прибуток/витрати” у попередньому періоді дорівнював 1,79, а у звітному періоді 3, тобто збільшився на 67,31%.

Висновки

Проведений в роботі фінансовий аналіз діяльності підприємства дає змогу зробити наступні висновки:

1. Майно підприємства складається з необоротних та оборотних активів. Необоротні активи підприємства складаються з нематеріальних активів та основних засобів. До складу оборотних активів включають матеріальні оборотні засоби (товарні запаси, виробничі запаси, готову продукцію, напівфабрикати), дебіторську заборгованість, грошові активи та їх еквіваленти.

2. Капітал підприємства складається з власного капіталу та зобов'язань підприємства. На початок періоду власний капітал займав 81,38% в загальному обсязі майна підприємства, а на кінець періоду 71,31%. Зобов'язання підприємства на початок періоду займали 17,08%, а на кінець періоду 26,8%. В свою чергу зобов'язання поділяються на довгострокові та поточні.

3. Коефіцієнт автономії як на початок року так і на кінець знаходився на досить високому рівні. На початок року його значення дорівнювало 0,81, а на кінець 0,71. (оптимальне значення=0,5). Коефіцієнт фінансування на початок року майже у 2 рази перевищував оптимальне значення (оптимальне значення =2), а на кінець року він наблизився до оптимального значення і склав 2,49.

Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності на початок року становив 0,86, а на кінець року-0,82. Коефіцієнт співвідношення довго - та короткострокової заборгованості на початок року становив 0,38, а на кінець року 0,62. Це свідчить про те, що поточні зобов'язання перевищують довгострокові.

На початок року підприємство було забезпечене власними засобами на 61%, а на кінець року на 27%. Коефіцієнт маневрування власного капіталу на підприємстві на початок періоду склав 0,34, а на кінець періоду 0,14

4. Проведений в роботі аналіз оборотності оборотних активів дає змогу судити про те, що коефіцієнт оборотності капіталу дорівнює 0,18, це означає, що за рік оборотні активи обернуться 0,18 раз. Період їх обороту дорівнює 2032,38 днів.

Оборотний власний капітал підприємства за рік обернеться 0,24 раз, період його обороту дорівнює 1536,24 днів.

Позиковий капітал обернеться 0,74 рази за рік, його період обороту дорівнює 496,14 дні.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості дорівнює 2,71 рази, а період обороту 134,75 днів.

5. На початок року коефіцієнт абсолютної ліквідності на початок року дорівнював 0,35, а на кінець року 0,2. Отриманий результат свідчить про нормальний фінансовий стан підприємства, тому що його результат знаходиться в оптимальних межах.

Проміжний коефіцієнт ліквідності на початок року дорівнював 1,32, а на кінець періоду 0,78, загальний коефіцієнт ліквідності на початок року становив 3,65, а на кінець року 2,28. Як видно з таблиці усі ці показники на кінець року зменшились, що свідчить про погіршення фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт відновлення платоспроможності дорівнює 0,26, а коефіцієнт втрати платоспроможності 0,32.

6. Рентабельність активів підприємства у звітному періоді дорівнювала 2,81%, рентабельність оборотних активів 6,86%, рентабельність власного капіталу 3,71%. Рентабельність реалізації продукції можна розрахувати за попередній та звітний періоди. У попередньому періоді рентабельність реалізації продукції дорівнювала 14,44%, а у звітному періоді 21,88%. Тобто вона збільшилася на 7,43%. Це збільшення відбулось в результаті наступних змін: за рахунок зміни доходу, рентабельність продукції зменшилась на 3,91%, а за рахунок зміни прибутку рентабельність збільшилась на 11,34%.

Список використаної літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс". Затверджене Наказом Міністерства України № 87 від 31.03.99р.
2. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности. — Минск: Вышэйш. шк., 1995. — 363 с.: табл.
3. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 284, [1] с.: ил., табл.
4. Балабанов А.И., Балабанов И.Т. Финансы. — М.; Х.; Минск; СПб.: Питер, 2000. — 188, [2] с.: ил., табл.
5. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 525, [1] с.: табл., схем.
6. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. — К.: МП «ИТЕМ лтд»: СП «АДЕФ-Украина», 1996. — 534 с.: ил., табл.
7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. — К.: Ника-Центр: Эльга, 2001. — 527, [1] с.: ил., табл., портр.
8. Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 799 с.: ил., табл.
9. Герчикова И.Н. Финансовый менеджмент. — М.: АО «Консалтбанкир», 1996. — 203, [1] с.: табл.
10. Грідчина М.В. Финансовый менеджмент. — К., 1999. — 135 с.: ил., табл.
11. Зятковський І.В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств. — Тернопіль: Екон. думка, 2000. — 228 с.: іл., табл.
12. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 429, [1] с.: ил., табл.
13. Кравченко Л.И. Анализ хозяйственной деятельности в торговле. — Минск: Вышэйш. шк., 1995. — 414, [1] с.: табл.

14. Лобанова Е.Н., Лимитовский М.А. Управление финансами. — М.: ИНФРА-М, 1999. — XXI, 251с.: табл.
15. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства. Підручник для вузів. (Під ред.проф.Ушакової)-К."Хрещатик",1999.-800с.
16. Моляков Д.С. Финансы предприятий отраслей народного хозяйства. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 170, [1] с.: табл.
17. Негашев Е.В. Анализ финансов предприятия в условиях рынка. — М.: Высш. шк., 1997. — 190, [2] с.: ил., табл.
18. Олексюк О.С. Системи підтримки прийняття фінансових рішень на мікрорівні. — К.: Наук. думка, 1998. — 507с.: іл.
19. Основы предпринимательской деятельности: финансовый менеджмент. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 123, [2] с.: ил., табл.
20. Оцінка фінансової стійкості підприємств. — Львів, 1995. — 47, [1] с.
21. Русак Н.А., Русак В.А. Основы финансового анализа. — Минск: ООО «Меркаванне», 1995. — 194, [1] с.: ил., табл.
22. Тренев Н.Н. Управление финансами. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 494, [1] с.: ил., табл.
23. Управление финансовой деятельностью предприятия. — Минск: ООО «Мисанта», 1995. — 281 с.: табл.
24. Федоровский В.А. Экономика предприятия: секреты преуспевания. — [Николаев: ЭОЛИС, 1994]. — 48 с.
25. Финансовый анализ деятельности фирмы. — М.: ИСТ-СЕРВИС, 1995. — 240 с.
26. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств. — Житомир: Житомир. інж.-технол. ін-т., 2000. — 438, [1] с.: табл.
27. Хеддервик, Карл. Финансово-экономический анализ деятельности предприятий. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 189, [1] с.: табл.

28. Чупис А.В., Закоморный С.Н. Эффективность использования финансовых ресурсов предприятия. — Сумы: Козацький вал, 1997. — 27, [1] с.

29. Экономика предприятия. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 414, [1] с.: ил., табл.

Додатки
Додаток 1
Баланс підприємства

Актив	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1. Необоротні активи		
Нематеріальні активи:		
залишкова вартість	787,5	837
первинна вартість	866,25	945
знос	78,75	108
Незавершене будівництво	3150	5670
Основні засоби:	0	0
залишкова вартість	2310	3339
первинна вартість	3622,5	5040
знос	1312,5	1701
Довготермінові фінансові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	288,75	270
інші фінансові інвестиції	52,5	27
Відстрочені податкові активи	0	10,8
Усього за розділом	6588,75	10153,8
2. Оборотні активи	0	0
Запаси:	0	0
виробничі запаси	1050	1215
незавершене виробництво	26,25	162
готова продукція	52,5	210,6
Товари	2415	2727
Векселі одержані	393,75	432
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	0	0
чиста реалізаційна вартість	787,5	864
первинна вартість	892,5	972
резерв сумнівних боргів	105	108
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	0	0
з бюджетом	15,75	0
за виданими авансами	94,5	32,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	52,5	10,8
Поточні фінансові інвестиції	131,25	54
Грошові кошти та їх еквіваленти:	0	0
в національній валюті	183,75	540

в іноземній валюті	315	10,8
Інші оборотні активи	26,25	0
Усього за розділом	5544	6258,6
3. Витрати майбутніх періодів	131,25	189
Баланс	12264	16601,4
1. Власний капітал		
Статутний капітал	9450	10341
Додатково вкладений капітал	525	540
Інший додатковий капітал	0	795,6
Резервний капітал	131,25	189
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	5,25	27
Неоплачений капітал	-78,75	-27
Вилучений капітал	-52,5	-27
Усього за розділом	9980,25	11838,6
2. Забезпечення наступних витрат і платежів		
Забезпечення виплат персоналу	26,25	16,2
Інші забезпечення	5,25	0
Цільове фінансування	26,25	0
Усього за розділом	57,75	16,2
3. Довгострокові зобов'язання		
Довгострокові кредити банків	525	1575
Відстрочені податкові зобов'язання	0	135
Інші довгострокові зобов'язання	52,5	0
Усього за розділом	577,5	1710
4. Поточні зобов'язання		
Короткострокові кредити банку	315	1413
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	52,5	54
Векселі видані	157,5	351
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.	656,25	610,2
Поточні зобов'язання за розрахунками:		
з одержаних авансів	131,25	117
з бюджетом	26,25	54
з позабюджетних платежів	7,875	10,8
зі страхування	18,375	8,1
з оплати праці	47,25	27
з учасниками	78,75	94,5
Інші поточні зобов'язання	26,25	0
Усього за розділом	1517,25	2739,6
5. Доходи майбутніх періодів	131,25	297
Баланс	12264	16601,4

Додаток 2

Звіт про фінансові результати

Статті	За звітний період	За попередній період
Дохід (виручка) від реалізації продукції	2592	1890
ПДВ	432	315
Акцизний збір	156,6	110,25
Інші вирахування з доходу	59,4	47,25
Чистий дохід від реалізації продукції	1944	1417,5
Собівартість реалізованої продукції	1215	997,5
Валовий прибуток	729	420
Інші операційні доходи	27	5,25
Адміністративні витрати	140,4	105
Витрати на збут	27	31,5
Інші операційні витрати	21,6	15,75
Фінансові результати від операційної діяльності	567	273
Дохід від участі в капіталі	27	33,25
Інші фінансові доходи	21,6	29,75
Інші доходи	10,8	26,25
Фінансові витрати	27	31,5
Витрати від участі в капіталі	0	5,25
Інші витрати	5,4	36,75
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	594	288,75
Податок на прибуток від звичайної діяльності	178,2	86,625
Фінансові результати від звичайної діяльності	415,8	202,125
Надзвичайні доходи	16,2	26,25
Надзвичайні витрати	27	0
Податки з надзвичайної прибутку	0	7,875
Чистий прибуток	405	220,5